

5. Η ΘΥΣΙΑ ΠΟΥ ΣΦΡΑΓΙΣΕ ΤΗ ΔΙΑΘΗΚΗ (Κεφάλαιο: 8,1–9,14)

Εισαγωγή

Η περικοπή 8,1-5 -- **Ουράνιο Θυσιαστήριο.**

Η περικοπή 8,6–9,14 -- **Η Καλύτερη Διαθήκη** που σφραγίστηκε με τη θυσία του ουράνιου θυσιαστηρίου.

A. Το ουράνιο Θυσιαστήριο

8,5: οἵτινες ὑποδείγματι καὶ σκιᾷ λατρεύουσιν τῶν ἐπουρανίων...	8,5: Η λατρεία που προσφέρουν οι ιερείς είναι απεικόνιση και σκιά της επουράνιας λατρείας...
--	---

Τα εδάφια που εξετάζουμε επικεντρώνουν:

- ✚ στο πρόσωπο του αναληφθέντος Χριστού,
- ✚ στην αιώνια διακονία του και
- ✚ στο τωρινό του έργο.

1. Ποιος είναι τώρα ο Χριστός

¹ Κεφάλαιον δὲ ἐπὶ τοῖς λεγομένοις, τοιοῦτον ἔχομεν ἀρχιερέα, ὃς ἐκάθισεν ἐν δεξιᾷ τοῦ θρόνου τῆς μεγαλοσύνης ἐν τοῖς οὐρανοῖς.	¹ Το βασικό στοιχείο των ὅσων είπαμε είναι πως εμείς ἔχουμε ἀρχιερέα τέτοιον, που ἀνέβηκε στα ουράνια και κάθετα στα δεξιά της μεγαλοσύνης του Θεού.
--	---

Ο Χριστός είναι τώρα ο ἐνδοξος και θριαμβευτής Κύριος, που ἀνέβηκε στα ουράνια και κάθετα στα δεξιά της μεγαλοσύνης του Θεού.

2. Η διακονία του Χριστού

² τῶν ἁγίων λειτουργὸς καὶ τῆς σκηνῆς τῆς ἀληθινῆς, ἣν ἔπηξεν ὁ Κύριος, οὐκ ἄνθρωπος.	² Ὡς ἀρχιερέας υπηρετεῖ στα ἅγια των ἁγίων και στην ἀληθινὴ σκηνή του Μαρτυρίου, την οποία δεν την ἔστησε ἄνθρωπος, ἀλλὰ ο Θεός.
--	---

Πέρα από το ότι ο Χριστός είναι ο δοξασμένος Υιός του Θεού, που έχει καθίσει στον αιώνιο θρόνο του, *υπηρετεί* κιόλας ως *αρχιερέας στα άγια των αγίων*. Τι σημαίνει αυτό; Ποια είναι αυτά τα «άγια των αγίων»;

- Το σάρκινο σώμα του Χριστού;
- Η εκκλησία;
- Ο πιστός ως άτομο;

Εδώ πρόκειται για απλή αναφορά στην αιώνια, ουράνια σφαίρα.

3. Το τωρινό έργο του Χριστού

³ πᾶς γὰρ ἀρχιερεὺς εἰς τὸ προσφέρειν δῶρά τε καὶ θυσίας καθίσταται· ὅθεν ἀναγκαῖον ἔχειν τι καὶ τοῦτον ὁ προσενέγκη.	³ Κάθε αρχιερέας εγκαθίσταται για να προσφέρει στο Θεό δώρα και θυσίες· γι' αυτό είναι απαραίτητο να έχει κι αυτός κάτι να προσφέρει.
--	--

Ο Χριστός είναι ο αρχιερέας του λαού του· τι προσφέρει στον λαό του;

Προσφέρει **συγγνώμη** (με τη θυσία του)
ασφάλεια (διά του αιωνίου αγιαστηρίου)

B. Η καλύτερη Διαθήκη

Η ιδέα της διαθήκης βρίσκεται στη ρίζα ολόκληρης της ιουδαϊκής θρησκευτικής σκέψης. Ήταν, λοιπόν, εντελώς φυσιολογικό για τον συγγραφέα της προς Εβραίους να κάνει, αργά ή γρήγορα, κάποια αναφορά σ' αυτή τη βαθιά θεολογική έννοια.

Παρουσιάζει, λοιπόν, την «καλύτερη» αυτή διαθήκη μέσα από το τρίπτυχο:

- των υποσχέσεών της,
- της αναγκαιότητάς της και
- των αποτελεσμάτων της.

1. Οι υποσχέσεις της νέας διαθήκης (8:6-13)

⁶ ὄντι δὲ διαφορωτέρας τέτυχεν λειτουργίας, ὅσω καὶ κρείττονός ἐστιν διαθήκης μεσίτης, ἥτις ἐπὶ κρείττοσιν ἐπαγγελίαις νενομοθέτηται. ⁷ Εἰ γὰρ ἡ πρώτη ἐκεῖνη ἦν ἄμεμπτος, οὐκ ἂν δευτέρας ἐζήτηίτο τόπος.	⁶ Τώρα όμως η υπηρεσία που ανέλαβε ο Ιησούς είναι τόσο ανώτερη από εκείνη των ιερέων, όσο ανώτερη είναι και η διαθήκη για την οποία αυτός μεσιτεύει και η οποία βασίζεται σε ανώτερες υποσχέσεις. ⁷ Αν η πρώτη εκείνη διαθήκη ήταν τέλεια, δε θα υπήρχε ανάγκη για δεύτερη.
---	--

Γιατί είναι αναγκαία η νέα αυτή διαθήκη;

Τρεις λόγοι προβάλλονται: επειδή η παλιά διαθήκη θεωρείται

- ατελής
- αδύναμη
- ξεπερασμένη

α. Η παλιά διαθήκη ήταν ατελής

Αν η πρώτη εκείνη διαθήκη ήταν τέλεια, δε θα υπήρχε ανάγκη για δεύτερη (εδ. 7).

β. Η παλιά διαθήκη ήταν αδύναμη

«Οι προπάτορες του λαού δεν έμειναν πιστοί στη διαθήκη μου» (εδ. 9).

γ. Η παλιά διαθήκη ήταν ξεπερασμένη

Το να μιλάει για καινούργια διαθήκη, σημαίνει πως έχει κάνει παλιά την πρώτη (εδ. 13).

Από τη συγκεκριμένη διαθήκη πέντε σημεία αξίζουν ν' ασχοληθούμε ειδικότερα: Οι ευλογίες της καλύτερης αυτής διαθήκης:

- φέρνουν συμφιλίωση,
- αφορούν τον εσώτερο άνθρωπο,
- είναι καθολικές,
- είναι άφθονες και
- είναι διασφαλισμένες.

Ας παρακολουθήσουμε το κείμενο:

Πρώτον: Η νέα διαθήκη φέρνει **συμφιλίωση**.

⁸ Ἰδοὺ ἡμέραι ἔρχονται, λέγει Κύριος, καὶ συντελέσω ἐπὶ τὸν οἶκον Ἰσραὴλ καὶ ἐπὶ τὸν οἶκον Ἰούδα διαθήκην καινὴν,	⁸ Ἐρχονται μέρες, λέει ο Κύριος, που θα συνάψω καινούρια διαθήκη με το λαό του Ισραήλ και το λαό του Ιούδα:
--	--

Δεύτερον: η νέα διαθήκη **αφορά τον εσώτερο άνθρωπο**.

¹⁰ ...διδὸς νόμους μου εἰς τὴν διάνοιαν αὐτῶν καὶ ἐπὶ καρδίας αὐτῶν ἐπιγράψω αὐτούς, καὶ ἔσομαι αὐτοῖς εἰς Θεόν, καὶ αὐτοὶ ἔσονται μοι εἰς λαόν.	¹⁰ ...Θα τοποθετήσω το νόμο μου μέσα στο νου τους και θα χαράξω τις εντολές του μέσα στις καρδιές τους. Εγώ θα είμαι γι' αυτούς Θεός, κι αυτοί θα είναι ο λαός μου.
---	--

Τρίτον, η καλύτερη διαθήκη είναι **καθολική**.

<i>¹¹καὶ οὐ μὴ διδάξωσιν ἕκαστος τὸν πολίτην αὐτοῦ καὶ ἕκαστος τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ λέγων, Γινῶθι τὸν Κύριον, ὅτι πάντες εἰδήσουσίν με ἀπὸ μικροῦ ἕως μεγάλου αὐτῶν.</i>	¹¹ Τότε δεν θα διδάσκει ο καθένας το συμπατριώτη του, ούτε θα λέει ο καθένας στον αδερφό του «έλα να γνωρίσεις τον Κύριο», γιατί όλοι θα με γνωρίζουν, από τον μικρότερο ως τον μεγαλύτερο.
--	--

Τέταρτον: η νέα διαθήκη ήταν **γενναιόδωρη**.

<i>¹²ὅτι ἴλεως ἔσομαι ταῖς ἀδικίαις αὐτῶν καὶ τῶν ἀμαρτιῶν αὐτῶν οὐ μὴ μνησθῶ ἔτι.</i>	¹² Θα συγχωρήσω την ανυπακοή τους και θα ξεχάσω πια τις αμαρτίες τους και τις ανομίες τους.
---	--

Τέλος, η καλύτερη διαθήκη είναι **διασφαλισμένη**.
Προσέξτε το υποκείμενο των ρημάτων:

- Εγώ θα συνάψω διαθήκη (εδ. 8)*
- Εγώ θα τοποθετήσω το νόμο μου μέσα στις καρδιές τους (εδ. 10)*
- Εγώ θα χαράζω τις εντολές μου στις καρδιές τους (εδ. 10)*
- Εγώ θα είμαι γι' αυτούς Θεός (εδ. 10)*
- Εγώ θα συγχωρήσω την ανυπακοή τους (εδ. 11)*
- Εγώ θα ξεχάσω πια τις αμαρτίες τους (εδ. 11)*

2. Η αναγκαιότητα της νέας διαθήκης (9,1-10)

Στο ξεκίνημα του κεφαλαίου ο συγγραφέας καταφεύγει σε μια περιγραφή της σκηνής ή του επίγειου αγιαστηρίου, και ανακεφαλαιώνει τη σύντομη αναφορά του με το κάπως προκλητικό του σχόλιο ότι δεν μπορεί τώρα να κάτσει να συζητάει όλα αυτά τα θέματα με κάθε λεπτομέρεια. Γιατί άραγε;

Διακαής πόθος του είναι να προβάλει:

- το ευαγγέλιο κόντρα στο σκηνικό του νόμου·
- τη νέα διαθήκη υπό το φως της παλιάς·
- όλη την ατέλεια της παλιάς σε αντίθεση με τις διασφαλισμένες ευλογίες τού σήμερα.

<i>¹Ἔῃχε μὲν οὖν καὶ ἡ πρώτη δικαιώματα λατρείας τό τε ἅγιον κοσμικόν. ²σκηνὴ γὰρ κατεσκευάσθη ἡ πρώτη ἐν ἧ ἢ τε λυχνία καὶ ἡ τράπεζα καὶ ἡ πρόθεσις τῶν ἄρτων, ἧτις λέγεται Ἁγία·</i>	¹ Φυσικά, η πρώτη διαθήκη είχε λατρευτικές διατάξεις κι ένα γήινο θυσιαστήριο. ² Κατασκευάστηκε δηλαδή το πρώτο μέρος της σκηνής, που λεγόταν «άγια», στο οποίο υπήρχε η λυχνία, η
--	--

<p>³μετὰ δὲ τὸ δεύτερον καταπέτασμα σκηνῆ ἢ λεγομένη Ἁγία Ἀγίων,</p> <p>⁴χρυσοῦν ἔχουσα θυμιατήριον καὶ τὴν κιβωτὸν τῆς διαθήκης περικεκαλυμμένην πάντοθεν χρυσίῳ, ἐν ἧ ἰστάμνος χρυσῆ ἔχουσα τὸ μάννα καὶ ἡ ῥάβδος Ἀαρὼν ἢ βλαστήσασα καὶ αἱ πλάκες τῆς διαθήκης,</p> <p>⁵ὑπεράνω δὲ αὐτῆς Χερουβὶν δόξης κατασκιάζοντα τὸ ἱλαστήριον· περὶ ὧν οὐκ ἔστιν νῦν λέγειν κατὰ μέρος.</p>	<p>τράπεζα και οι ἄρτοι της προθέσεως. ³Πίσω από το δεύτερο καταπέτασμα ήταν το δεύτερο μέρος της σκηνῆς, που λεγόταν «ἅγια των αγίων». ⁴Εκεί υπήρχε το χρυσό θυσιαστήριο του θυμιάματος και η κιβωτός της διαθήκης, σκεπασμένη γύρω γύρω με χρυσάφι, μέσα στην οποία υπήρχε η χρυσή στάμνα με το μάννα, το ραβδί του Ααρών, που είχε βλαστήσει θαυματουργικά, και οι δύο πλάκες για τις διατάξεις της διαθήκης. ⁵Πάνω από την κιβωτό υπήρχαν αστραφτερά χερουβίμ, που σκέπαζαν με τα φτερά τους το ἱλαστήριο. Για όλα αυτά δεν είναι ανάγκη τώρα να μιλήσουμε λεπτομερειακά.</p>
---	---

Ήταν ανάγκη να έρθει μια καλύτερη διαθήκη, επειδή η παλιά μπορούσε να προσφέρει μόνο:

- **περιορισμένη** πρόσβαση στον Θεό,
- **μερικό** καθαρισμό αμαρτιών και
- **μεροληπτική** συγχώρηση.

α. Περιορισμένη πρόσβαση στον Θεό

<p>⁶Τούτων δὲ οὕτως κατεσκευασμένων εἰς μὲν τὴν πρώτην σκηνὴν διὰ παντὸς εἰσίσαισι οἱ ἱερεῖς τὰς λατρείας ἐπιτελοῦντες,</p> <p>⁷εἰς δὲ τὴν δευτέραν ἅπαξ τοῦ ἐνιαυτοῦ μόνος ὁ ἀρχιερεὺς, οὐ χωρὶς αἵματος ὃ προσφέρει ὑπὲρ ἑαυτοῦ καὶ τῶν τοῦ λαοῦ ἀγνοημάτων,</p> <p>⁸τοῦτο δηλοῦντος τοῦ πνεύματος τοῦ ἁγίου, μήπω πεφανερῶσθαι τὴν τῶν ἁγίων ὁδὸν ἔτι τῆς πρώτης σκηνῆς ἐχούσης στάσιν,</p>	<p>⁶Το θυσιαστήριο είχε τέτοια διάταξη, ὥστε στο πρώτο μέρος της σκηνῆς να μπαίνουν πάντοτε οι ιερεῖς και να επιτελούν τις ιεροτελεστίες. ⁷Στο δεύτερο ὅμως μέρος μπαίνει μόνον ο αρχιερέας μία φορά το χρόνο, φέρνοντας μαζί του αἷμα, που το προσφέρει για τον εαυτό του και για τις αμαρτίες που από ἀγνοια έχει διαπράξει ο λαός. ⁸Με τη διάταξη αυτή, το Ἅγιο Πνεύμα ἤθελε να υποδηλώσει ὅτι, ὅσο υπήρχε η πρώτη σκηνή, δεν είχε ἀκόμη φανερωθεῖ ο δρόμος που οδηγούσε στα ἅγια των αγίων.</p>
---	--

Εκείνη την εποχή, ο δρόμος που οδηγούσε στα άγια των αγίων δεν ήταν ακόμη ανοιχτός για όλους.

β. Μερικός καθαρισμός αμαρτιών

<p>⁹...καθ' ἣν δῶρά τε καὶ θυσίαι προσφέρονται μὴ δυνάμεναι κατὰ συνείδησιν τελειῶσαι τὸν λατρεύοντα...</p>	<p>⁹...κατὰ την οποία [εποχή] εξακολουθούν να προσφέρονται θυσίες και δώρα, που όμως δεν είναι σε θέση να οδηγήσουν στην εσωτερική τελειότητα αυτούς που τα προσφέρουν.</p>
--	--

Το πρόβλημα δεν είναι αμιγώς εξωτερικό· είναι εσωτερικό, στην καρδιά και στον νου.

γ. Μεροληπτική συγχώρηση

<p>¹⁰μόνον ἐπὶ βρώμασιν καὶ πόμασιν καὶ διάφοροις βαπτισμοῖς, δικαιώματα σαρκὸς μέχρι καιροῦ διορθώσεως ἐπικείμενα.</p>	<p>¹⁰Κι αυτό, γιατί αναφέρονται μόνο σε φαγητά και ποτά και σε διάφορες καθάρσεις, διατάξεις δηλαδή για το σώμα, που ισχύουν ωσότου έρθει η ώρα της ανακαινίσεως.</p>
--	--

- Στο καθεστώς της παλιάς διαθήκης ακόμα κι αυτές οι περιορισμένες προβλέψεις είχαν αποτέλεσμα στις αμαρτίες **μόνο** των Ισραηλιτών
- σχετίζονταν με αμαρτίες που είχαν διαπραχθεί **μόνο** από άγνοια, γι' αυτό και ήταν μεροληπτική.
- Δεν υπήρχε λύση για τους **μη Ιουδαίους** και για όσους είχαν αμαρτήσει **εσκεμμένα**.

3. Τα αποτελέσματα της νέας διαθήκης (9:11-14)

Ποια είναι, τώρα, τα πνευματικά αποτελέσματα της νέας αυτής διαθήκης και της καλύτερης θυσίας της που πρόσφερε ο ίδιος ο Χριστός; Η διαθήκη αυτή:

- μας εξασφαλίζει τη λύτρωση,
- εξαγνίζει τη συνείδησή μας και
- αγιάζει τη λατρεία μας.

α. Ο νέα διαθήκη φέρνει τη λύτρωση

<p>¹¹Χριστός δὲ παραγενόμενος ἀρχιερεὺς τῶν γενομένων ἀγαθῶν [...] ¹²διὰ τοῦ ἰδίου αἵματος εἰσήλθεν ἐφάπαξ εἰς τὰ ἅγια αἰώνιαν λύτρωσιν ἐυράμενος.</p>	<p>¹¹ Αντίθετα, ο Χριστός ήρθε ως αρχιερέας των αγαθών πραγμάτων που προσμένουμε. [...] ¹²Μπήκε μια για πάντα στα ἅγια των αγίων, για να προσφέρει αἷμα ὄχι ταύρων και μοσχαριῶν, ἀλλά το δικό του αἷμα· κι ἔτσι μας εξασφάλισε την αἰώνια σωτηρία.</p>
--	---

Οι Αντιθέσεις της προς Εβραίους:

- Η παλιά διαθήκη **Vis** η νέα διαθήκη
- Η ωραιότητα και η λαμπρότητα της επίγειας σκηνής του Μαρτυρίου **Vis** η δόξα και μεγαλοπρέπεια του ουράνιου αγιαστηρίου.
- Το απλό, εξωτερικό **Vis** το εσώτερο.
- Το προσωρινό και παροδικό **Vis** το ακατάλυτο και αιώνιο.
- Το αἷμα των ἀβουλων ζώων **Vis** η εκούσια θυσία του Υιού του Θεού.
- Οι επαναλαμβανόμενες ατελείς θυσίες **Vis** το τετελεσμένο ἔργο του θανάτου του Χριστού.
- Η υπόσχεση **Vis** η εκπλήρωση.
- Η ετήσια υπόμνηση της αμαρτίας του ανθρώπου **Vis** η μια για πάντα υπόσχεση του Θεού ότι θα την ξεχάσει.
- Οι ιερείς που **στέκονταν** στην παρουσία του Θεού για να υπηρετήσουν **Vis** ο αιώνιος αρχιερέας που **κάθεται** στα δεξιά του Θεού ἔχοντας πραγματοποιήσει τη σωτηρία μας.
- Η ατελής διακονία των ιερέων **Vis** το ολοκληρωμένο ἔργο του Χριστού.

Στο 9:12 ἔχουμε ἀκόμα μία ἀντίθεση:

Η ἀβεβαιότητα των θυσιών **Vis** η εξασφαλισμένη αἰώνια λύτρωση.

β. Η νέα διαθήκη εξαγνίζει τη συνείδησή μας

<p>¹³εἰ γὰρ τὸ αἷμα τράγων και ταύρων και σποδὸς δαμάλεως ραντίζουσα τοὺς κεκοινωμένους ἀγιάζει πρὸς τὴν τῆς σαρκὸς καθαρότητα,</p> <p>¹⁴πόσῳ μᾶλλον τὸ αἷμα τοῦ Χριστοῦ...</p>	<p>¹³Το αἷμα των ταύρων και των τράγων, και το ράντισμα με τη στάχτη του δαμαλιού εξαγνίζουν τους θρησκευτικά ἀκάθαρτους καθαρίζοντάς τους ἐξωτερικά. ¹⁴Πόσο μᾶλλον το αἷμα του Χριστού!</p>
---	--

Ο ἄνθρωπος δεν ἔχει ἀνάγκη την τελετουργική καθαρότητα ἀλλά μια εξαγνισμένη, θεραπευμένη, καθαρὴ συνείδηση.

γ. Η νέα διαθήκη αγιάζει τη λατρεία μας

¹⁴ ...ὁς διὰ πνεύματος αἰωνίου ἑαυτὸν προσήνεγκεν ἄμωμον τῷ θεῷ, καθαρῶς τὴν συνείδησιν ἡμῶν ἀπὸ νεκρῶν ἔργων εἰς τὸ λατρεύειν θεῷ ζῶντι.

¹⁴ Αυτός, έχοντας το Πνεύμα του Θεού, πρόσφερε τον εαυτό του άψογη θυσία στο Θεό, κι έτσι θα καθαρήσει τη συνείδησή σας από τα έργα που οδηγούν στο θάνατο, για να μπορείτε να λατρεύετε τον αληθινό Θεό.

Ποια είναι τα «έργα που οδηγούν στον θάνατο»;

- οι διάφορες τελετουργίες
- οι ανώφελες προσπάθειες

Συμπέρασμα

- α. Οι χριστιανοί είναι **δεκτικοί μαθητές**
- β. Οι χριστιανοί είναι **άνθρωποι που έχουν μετανοήσει ειλικρινά**
- γ. Οι χριστιανοί είναι **υπάκουοι λατρευτές**
